

ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ βιομηχανικὴ ἐπανάστασις τοῦ 6' ἡμίσεος τοῦ 20οῦ αἰῶνος

ὑπὸ τοῦ κ. Peter DRUCKER

Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ν. Ὑόρκης

Εἰς πρόσφατον μελέτην του * ὁ καθηγητῆς τῆς ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας (Management) τῆς Ν. Ὑόρκης κ. Peter F. Drucker, ἐξηγῶν τὰ αἰτία τῆς μεταβολῆς, ὡς προβλέπει, τοῦ οἰκονομικοκοινωνικοῦ καθεστώτος εἰς Ἠνωμ. Πολιτείας, ἀναφέρει καὶ τὴν αὐτοματοποίησιν **.

Περὶ τῆς αὐτοματοποιήσεως, ἡ ὁποία παρουσιάζει ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας, ὁ ἀμερικανὸς καθηγητῆς γράφει τὰ κατωτέρω :

Πρὸ ἐνὸς περίπου ἔτους, τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1954, εἰς τὸν λόγον του ἐνώπιον τῆς συνελεύσεως τοῦ Κογκρέσσου Βιομηχανικῶν Ὀργανώσεων (C. 10), ὁ πρόεδρος τῆς κ. Walter Reuther ἀνέφερε τὸν ἐλάχιστον μέχρι τότε γνωστὸν ὄρον «αὐτοματοποιήσις».

ὑπὸ τὴν βάρβαρον αὐτὴν λέξιν, ἡ ὁποία ἐπενοήθη πρὸ 10 καὶ πλέον ἐτῶν ὑπὸ τοῦ κ. Del. Harder, ἀντιπροέδρου τῶν ἐργοστασίων Ford, κρύπτεται μίᾳ βιομηχανικῆ ἐπανάστασις, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ διὰ τὸ 6' ἡμισυ τοῦ 20 αἰῶνος ὅ,τι ἀπετέλεσεν ἡ καθ' ἄλλωσιν ἐργασία διὰ τὸ α' ἡμισύ του.

* Ἐδημοσιεύθη συνοπτικῶς εἰς τὸ ἀμερικανικὸν περιοδικὸν «Harper's», ἐπίσης εἰς τὸ γαλλικὸν περιοδικὸν «L' Express».

** Ἡ αὐτοματοποίησις εἶναι διεθνῶς γνωστὴ ὑπὸ τὸν ἀμερικανικὸν νεολογισμὸν «automation». Γαλλιστὶ ἀπεδόθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας εἰς τὸ Conservatoire National des Arts et Métiers κ. R. Doisidé διὰ τοῦ ὄρου «automatisation».

γατικῶν εἰσοδήματος, διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς, διὰ τὴν ἀνοδὸν καὶ τόνωσιν τοῦ μ. σ.θ. καὶ τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας.

Τὸ ὄνειρον τόσων γενεῶν ἐργαζομένων, οἱ ὅποιοι ὄραματίσθησαν καὶ διείδον εἰς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαίωματος συμμετοχῆς εἰς τὰ κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν μόνην διέξοδον διὰ τὴν εἰς τὸ διηνεκὲς καὶ πραγματικὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς τῶν, θὰ καταστῇ πραγματικότης. Ἐναπόκειται εἰς τὸ Εὐρωπαϊκὸν Οἰκονομικὸν καὶ Κοινωνικὸν Συμβούλιον νὰ ἐγκύψῃ ἐμπεριστατωμένως καὶ νὰ τάμψῃ σαφῶς καὶ ἐναργῶς τὴν λύσιν τοῦ μεγάλου καὶ ἀκανθώδους τούτου προβλήματος καὶ νὰ προσδιορίσῃ ἅπαντα τὰ μέτρα τὰ δυνάμενα νὰ τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν διὰ τὴν πραγμάτων τὴν ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεως.

Κυρίαὶ καὶ Κύριοι. Ἐτεράμισα τὴν παρέμβασίν μου. Αἱ πάσχουσαι τάξεις τῆς Εὐρώπης τοῦ Συμβουλίου μας ἀπεκδέχονται μὲ μεγάλην ἱκανοποίησιν τὸ Νέον τοῦτο Εὐαγγέλιον. Ὁ Εὐρωπαϊκὸς Κοινωνικὸς Χάρτης, τὸν ὅποιον καλούμεθα νὰ ἐπιψηφίσωμεν θὰ ἀποτελέσῃ ἐσαεὶ τὸν θρίαμβον καὶ τὴν δόξαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Συνελεύσεώς μας.

Τεχνικῶς, ἡ αὐτοματοποιήσις δύναται νὰ ὀρισθῆ ὡς χρησιμοποίησις μηχανῶν, διὰ τὴν ἐπίβλεψιν μηχανῶν.

Κατὰ τὸ παρὸν σύστημα, ἡ μηχανὴ ἔχει ἀνάγκην τεσσάρων τρόπων βοηθείας. Δηλαδή τῆς τροφοδοτήσεώς της διὰ πρῶτης ὕλης, τοῦ συνεχοῦς ἐλέγχου τῆς λειτουργίας της (θερμάνσεως, ταχύτητος, κανονικότητος, φθορᾶς), τῆς συχνῆς ἀνασυναρμολογησεώς της πρὸς ρύθμισιν τοῦ μηχανισμοῦ της καὶ τῆς ἐπακριβοῦς τηρήσεως λογιστικῆς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παραγομένων τεμαχίων κ.τ.λ. Αἱ ποικίλαι αὗται ἐργασίαι στιχίζουσι ἀκριβώτερον, ἀπασχολοῦσι περισσότερον προσωπικὸν καὶ καταναλίσκουσι περισσότερον χρόνον ἀπὸ τὴν κυρίως λεγομένην παραγωγὴν. **Δι' ἐκάστην ὥραν λειτουργίας τῆς μηχανῆς, πρέπει νὰ ὑπολογισθοῦν πέντε ἕως δέκα ὥραι ἀνθρωπίνης ἐργασίας πρὸς ἐπίβλεψιν της.**

Διὰ τῆς αὐτοματοποιήσεως, ἡ σειρά αὐτῆ τῶν τεσσάρων τρόπων βοηθείας της γίνεται μηχανικῶς, εἰς χρόνον κατὰ πολὺ βραχύτερον καὶ συνεπῶς μὲ δαπάνην κατὰ πολὺ μικροτέραν.

Ἡ αὐτοματοποιήσις, λοιπόν, φαίνεται, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὅτι ἀποτελεῖ ἀπλὴν τεχνικὴν ὁδηγίαν, τῆς ὁποίας ἡ ἀνάπτυξις θὰ ἐξηρτάτο ἐκ τῆς ἐπινοήσεως καταλλήλων μηχανικῶν ἐγκεφάλων πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὰς ἐργασίας ἐκείνας τὰς ὁποίας οὗτος ἐξετέλει μέχρι τοῦδε πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς μηχανῆς. Πολλοὶ συνδικαλισταί, ἀκόμη καὶ σήμερον, ἀντιμετωπίζουσι ὑπὸ τὸ πρῖσμα τοῦτο τὴν αὐτοματοποιήσιν : ἦτοι ὡς μέθοδον «πίεσεως κομβίου» ὁδηγοῦσαν εἰς τὴν ἀπόλυσιν ἐργατῶν.

Ἐν τούτοις πρόκειται περὶ συγχύσεως, μεταξὺ «αὐτοματοποιήσεως» καὶ «αὐτοματικοῦ ἐργοστασίου» Εἰς τὴν πραγματικότητα τὸ αὐτοματικὸν ἐργοστάσιον εἶναι ὁ καρπός, τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα, καὶ ὄχι ἡ ἀφετηρία τῆς αὐτοματοποιήσεως. Ἰδρυσίς αὐτοματικοῦ ἐργοστασίου ὑπὸ ἐπιχειρήσεως μὴ «αὐτοματοποιηθείσης» εἰς ὄλους τοὺς ἄλλους τομεῖς, θὰ ἦτο τόσοσιν παράλογος καὶ ἐπικίνδυνος πρᾶξις, ὅσον ἡ τοποθέτησις κινήτηρος ἀεριοπρωθουμένου ἀεροπλάνου εἰς αὐτοκίνητον τῆς ἐποχῆς τοῦ 1913. Θὰ ἀνετίνασσε τὴν ἐπιχείρησιν. Τὸ κύριον πρόβλημα τῆς αὐτοματοποιήσεως δὲν εἶναι τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν παραγωγὴν, ἀλλὰ τὸ ἀφορῶν τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὸν προγραμματισμὸν.

Ἐπὶ τὸ παρὸν σύστημα, ὁ σημαντικώτερος «ἐμπροκίς κίνδυνος», δηλ. αἱ διακυμάνσεις τῆς ἀγορᾶς, ἐξουδετεροῦται δι' αὐξομειώσεων τῆς παραγωγῆς, ἐπιβραδυνομένης εἰς περιόδους ὑφέσεως καὶ ἐπιταχυνομένης εἰς περιόδους ἐντάσεως.

Ἡ διαρκὴς αὐτὴ προσαρμογὴ εἰς τὰς διακυμάνσεις τῆς ἀγορᾶς καθίσταται ἀδύνατος διὰ τῆς αὐτοματοποιήσεως ἀπαιτούσης τὴν διατήρησιν τοῦ αὐτοῦ ρυθμοῦ παραγωγῆς ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα τριῶν, ἕξ ἢ καὶ δώδεκα μηνῶν.

Οἰαδήποτε ἀλλαγὴ τοῦ ρυθμοῦ τῆς παραγωγῆς ἀποβαίνει ὑπερμέτρως δαπανηρὰ καὶ ἡ ἐννοία «κόστος κατὰ μονάδα παραγωγῆς» πρέπει νὰ ἀντικατασταθῆ—ὅπως ἤδη συμβαίνει εἰς τὴν βιομηχανίαν πετρελαίου—διὰ τῆς ἐννοίας, κόστος κατὰ χρόνον παραγωγῆς ἐπὶ δεδομένης παραγωγικῆς δυνατότητος.

Ἡ αὐτοματοποιήσις δὲν εἶναι δυνατὴ παρὰ μόνον ἐὰν αἱ ἐπιχειρήσεις ὑπολογίζουσι ἐπὶ ἀγορᾶς προβλεπτείας, τελοῦσης δὲ ἐν συνεχεῖ ἐντάσει.

Διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τὴν πώλησιν τοῦ πετρελαίου τοῦ δ. D. Rockefeller,

διένειμε δωρεάν φωτιστικάς λυχνίας πετρελαίου εις τοὺς κινέζους κούλις. Σήμερον μία ἐπιχειρήσις οἰκιακῶν σκευῶν, ἡ ὁποία θὰ ἀπεφάσιζε νὰ «αὐτοματοποιήσῃ» τὴν παραγωγὴν τῆς θὰ ἔπρεπε νὰ παύσῃ νὰ πωλῇ τὰ εἶδη τῆς, ἀντὶ δὲ νὰ τὰ πωλῇ θὰ ὄφειλε νὰ τὰ ἐνοικιάζῃ εἰς τὴν πελατεῖαν τῆς θάσει «συμβολαίων χρήσεως», τὰ ὁποία θὰ προέβλεπον τὴν ἀνὰ πενταετίαν ὑποχρεωτικὴν ἀντικατάστασιν των διὰ νέου τύπου εἰδῶν. Ὁ τρόπος αὐτὸς θὰ ἦτο τὸ μόνον μέσον διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐξησφαλιζέτο μακρᾶς περιόδου προβλεπτέα ἀγορά.

Ἡ αὐτοματοποιήσις θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν κατὰ πολὺ περισσότερον ἐμπεριστατωμένην μελέτην τῆς ἀγορᾶς, τῶν τιμῶν καὶ τῶν προϊόντων, ἀπὸ τὴν ὁμοίας φύσεως μελέτην τοῦ παρόντος συστήματος. Οἱ βιομήχανοι ὀφείλουσι νὰ βασίζουσι ἐξ ὁλοκλήρου τὴν παραγωγὴν των ἐπὶ τῆς πιθανῆς καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐξελίξεως τῆς ζητήσεως. Ὅφειλουσι, ἰδίως, νὰ καταστρώνουσι τὰ προγράμματα παραγωγῆς κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὰ προϊόντα των νὰ καθίστανται ἐκ συστήματος παλαιοῦ τύπου, εἰς τὸ τέλος ὠρισμένου χρονικοῦ διαστήματος, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἐπιβεβλημένην ἀντικατάστασιν των διὰ νέου τύπου προϊόντων.

Τὸ βασικὸν ἀξίωμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται ἡ αὐτοματοποιήσις, εἶναι ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῶν φαινομενικῶς ἀσυναρτήτων οἰκονομικῶν φαινομένων ὑπακούει εἰς ὑπάρχουσαν ἤδη, δυναμένην νὰ γνωσθῇ, θαυτοτέρα τάξις.

Ἡ αὐτοματοποιήσις εἰς τὴν βιομηχανίαν, δὲν εἶναι νοητὴ παρὰ μόνον ἐὰν οἱ «διευθύνοντες» (Managers) τὰς ἐπιχειρήσεις, δύνανται νὰ προβλέπουσι μὲ ἐκαιροποιητικὴν ἀκρίβειαν τὴν ἐξέλιξιν τῶν διαφόρων συντελεστῶν, ὅπως π.χ. τῆς ἐπὶ μέρους ζητήσεως ὠρισμένων εἰδῶν, τῆς μὴ ζητήσεως γενικῶς, τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ κ.τ.λ. Διὰ νὰ καταστήθῃ δυνατὸς ὁ προγραμματισμὸς εἰς τὴν κλίμακα τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς καὶ εἰς τὴν κλίμακα ὁλοκλήρου τῆς χώρας, πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ὡς σύνολον καὶ ἐν ἀλληλοσυναφείᾳ αἱ ἀνὰ τὸν κόσμον οἰκονομικαὶ καταστάσεις, τῶν ὁποίων ἡ ἐξέλιξις ὑπακούει εἰς ὠρισμένους νόμους. Μεταβολαί, αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ὡς ἀπρόβλεπτοι, ὡς αἱ μεταβολαὶ τῆς μόδας, ὀφείλουσι νὰ ἀκολουθοῦν αὐστηρῶς διαγεγραμμένους κανόνας, οἱ ὁποῖοι κάποτε θὰ καταστήθῃ δυνατὸν νὰ ἀνακαλυφθοῦν.

Ἡ αὐτοματοποιήσις, λοιπόν, στηρίζεται εἰς «ὀργανικὴν» φιλοσοφίαν τῆς παγκοσμιότητος, ἀκρῶς διάφορον τῶν καθαρῶς μηχανικῶν ἀντιλήψεων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐβασίζοντο αἱ μέθοδοι μαζικῆς παραγωγῆς π.χ. κατὰ τὴν μέθοδον Ford.

Οἱ βιομήχανοι τῆς αὔριον, δὲν θὰ ἔχουσι ἀνάγκην θεαίως νὰ εἶναι φιλόσοφοι διὰ νὰ διευθύνουσι ὀρθῶς τὰς ἐπιχειρήσεις των ἀλλὰ θὰ ὀφείλουσι νὰ ἔχουσι πλήρη συνείδησιν, ὅτι ἡ αὐτοματοποιήσις δὲν εἶναι ἀπλῶς μία ἀπλή τεχνικὴ μέθοδος δυναμένη εὐκόλως νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν παρούσαν οἰκονομικὴν διάρθρωσιν, ἀλλὰ μία νέα μεθοδολογία, τῆς ὁποίας τὰς ἐπιταγὰς ὀφείλουσι νὰ σέβωνται ἐν τῷ συνόλῳ των.

Ἡ ἐπίδρασις τῆς αὐτοματοποιήσεως ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐργατῶν καὶ γενικῶς τοῦ προσωπικοῦ, θὰ εἶναι σημαντικὴ, ἰδίως κατὰ τὴν μεταβατικὴν περίοδον. Θὰ εἶναι ὅμως κατὰ πολὺ περισσότερον ποιοτικῆς παρὰ ποσοτικῆς φύσεως.

Ἴσως εἰς τὰ ἐργοστάσια «πίεσεως κομβίων» τῆς αὔριον νὰ μὴν ὑπάρχουσι περισσότεροι ἐργάται ἀπὸ ὄσους χρησιμοποιοῦνται σήμερον, ὅπως συμβαίνει εἰς

τὴν περίπτωσιν τῶν ἐργοστασίων παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ τῶν διυλιστηρίων πετρελαίου. Ἄλλὰ θὰ παραστῇ ἀνάγκη μεγίστου ἀριθμοῦ ἐιδικῶν, διὰ τὰς «πέραν τῶν κυρίως» ἐργασίας, διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν μηχανῶν, τὴν ἐγκατάστασιν καὶ τὴν ἐπισκευὴν των, τὴν κατὰστρωσιν προγραμμάτων παραγωγῆς καὶ τὴν ἀνακοίνωσιν ἀναγκαιῶν «πληροφοριῶν» εἰς τοὺς μηχανικοὺς ἐγκεφάλους.

Ἡ αὐτοματοποιήσις, θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἐπὶ ὄλων τῶν ἐπιπέδων ἀνάπτυξιν τοῦ ἐργάτου

Ὁ «στοιχειωδῶς ἡσκημένος» ἐργάτης, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐκμάθει νὰ ἐκτελῇ ἀριστοτεχνικῶς μίαν μεμονωμένην ἐργασίαν, δὲν θὰ δύναται νὰ τὴν ἐκτελῇ πλέον. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰς κατωτέρας ἐργασίας οἱ ἐργάται θὰ πρέπει νὰ διαθέτουν κρίσιν, εὐρύτητα ἀντιλήψεως, ἓν ἐλάχιστον μεθοδολογικῶν γνώσεων καὶ ἐπαρκῆ κατανόησιν τῶν μαθηματικῶν.

Ἡ αὐτοματοποιήσις δὲν θὰ καταστήσῃ τὸν ἐργάτην—ὅπως πιστεύουν ἀκόμη πολλοὶ—δούλον τῶν μηχανικῶν τεράτων, ἀλλὰ ἀντιθέτως θὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν ἐργάτην εὐρυτέρας γνώσεις. Κάποτε ἓνας νεαρὸς μηχανικὸς μοῦ εἶπε: «Ἐπιβλέπω τὴν λειτουργίαν μιᾶς ἠλεκτρονικῆς ὑπολογιστικῆς μηχανῆς, ἀλλὰ μένω κατὰπληκτος ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι φαντάζονται ὅτι δὲν εἶμαι ἐγὼ ἀλλὰ ἡ...μηχανὴ ποῦ με ἐπιβλέπει».

Τὸ πρόβλημα δὲν θὰ εἶναι ἡ ἀνεύρεσις ἐργασίας εἰς τοὺς ἀπολυμένους ἐργάτας, ἀλλὰ ἡ ἀνύψωσις των εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν ἐργασιῶν αἱ ὁποῖαι θὰ προσφερθοῦν εἰς αὐτούς.

Σημαντικὴ προσπάθεια ἐκπαιδεύσεως θὰ πρέπει νὰ γίνῃ ἐντὸς βραχυτάτης προθεσμίας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος ἀποφοίτων σχολῶν καὶ πανεπιστημίων δὲν θὰ ἐπαρκῆ πλέον. Μία μεγάλη ἐταιρεία ἡ ὁποία χρησιμοποιοῖ σήμερον 150 000 ἄτομα, ὑπελόγησε ὅτι θὰ τῆς χρειάζωνται κατ' ἔτος 7 000 διπλωματοῦχοι, ἐνῶ κατὰ τὸ παρὸν προσλαμβάνει μόνον 300 ἐτησίως.

Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ἐγγλίκων θὰ καταστῇ ἐπομένως ἀπαραίτητος καὶ θὰ πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὰς ἰδίας ἐπιχειρήσεις. Ἡ ἐκπαίδευσις θὰ ἀποτελέσῃ ταυτοχρόνως καὶ ἀνάγκην ἐπὶ ἐθνικοῦ ἐπιπέδου, καὶ καθήκον διὰ τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ὀφείλουν νὰ προπαρασκευάζουν τοὺς «μέλλοντας ἀποφοίτους» ὅπως καταλαμβάνουν θέσεις ἀνωτέρων προσόντων, θέσεις αἱ ὁποῖαι καὶ θὰ προσφέρωνται ἐκ μέρους τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐκ παραλλήλου, ἡ ἐπικράτησις τῆς αὐτοματοποιήσεως θὰ ἐπιφέρῃ μεγαλυτέραν σταθερότητα ἐργασίας εἰς τοὺς ἐργαζομένους.

Ἐπειδὴ τὰ ἐργοστάσια δὲν θὰ δύναται διὰ τῆς αὐτοματοποιήσεως νὰ καθορίζουν τὴν παραγωγὴν βάσει ἀσταθῶν δεδομένων, αἱ δαπάναι τῶν ἐργατικῶν χειρῶν θὰ θεωροῦνται ἐξ ἀνάγκης ὄχι πλέον ὡς στοιχεῖον κυμαινόμενον, ἀλλὰ ὡς σταθερὸν ἔξοδον.

Τὰ κοινῶς τὰ ὁποῖα θὰ ἀντιπροσωπεύουν τὴν συγκρότησιν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐργατῶν θὰ εἶναι, ἐξ ἄλλου, πολὺ μεγάλα καὶ ἐπομένως θὰ καθίσταται δυσχερὲς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις νὰ ἀνανεώνουν συχνὰ τὸ προσωπικόν των.

Ἡ προοπτικὴ αὐτὴ δικαιολογεῖ τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐκστρατείαν ἐκ μέρους τῶν ἀμερικανικῶν συνδικάτων διὰ τὴν χορήγησιν ἡγγυημένων ἐτησίων ἀποδοχῶν,

αδιανοητών πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἀλλὰ αἱ ὁποῖαι θὰ παρουσιάζουν ἐν τῇ προόδῳ τοῦ χρόνου ὀλιγωτέρους κινδύνους διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἡ «ἀκαμψία» τῶν προγραμμάτων θὰ συντελέσῃ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ εἰς τὴν ἐξάλειψιν τῶν ἀποτόμων οἰκονομικῶν διακυμάνσεων.

Διὰ τῆς αὐτοματοποιήσεως, ὁ καθορισμὸς τῶν ἐπενδύσεων δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεταί πλέον ἐν τῇ πλαισίῳ τῆς ἐβδομάδος καὶ ἐν ἐξαρτήσῃ τῶν ἀμέσων προοπτικῶν τῆς ἀγορᾶς.

Ὅταν τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν τὸ πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον θὰ καταστρώνεται ἐξ ἀνάγκης μὲ προϋποθέσειν τὴν σταθερὰν καὶ μεγάλην κατανάλωσιν, θὰ πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ μέχρι τέλους καὶ κατὰ τὰς ὀρισθείσας ἐκ τῶν προτέρων ἡμερομηνίας. Ἐὰν τὸ πρόγραμμα ἐγκαταλειφθῇ εἰς οἰονδήποτε στάδιον τῆς ἐφαρμογῆς του, τὰ ἐπενδεδυμένα κεφάλαια θὰ χαθοῦν ἐξ ὀλοκλήρου.

Αἱ ἐν λόγῳ προϋποθέσεις καὶ ἀπαιτήσεις θὰ καταστήσουν τὰς εὐθύνας τῶν «προγραμματοποιῶν» τῶν ἐπιχειρήσεων βαρυτάτας, ἀλλὰ καὶ θὰ παρεμποδίσουν τὴν ἀνάπτυξιν «καθ' ἄλυσιν ἀντιδράσεων», αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸ παρὸν εἶναι εἰς θέσιν νὰ μεταβάλλουν μίαν ἡσσοнос σημασίαν ὑφῆσιν εἰς σοβαρὰν κρίσιν.

Τὸ «σταθεροποιητικὸν» αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἐγένετο ἤδη αἰσθητὸν κατὰ τὴν ὑφῆσιν τῶν ἐτῶν 1951 καὶ 1954. Παρὰ τὴν γενικὴν τάσιν μειώσεως τῶν ἀποθεμάτων, ἡ ὁποία ἐπέτρεπε νὰ προβλεφθῇ μακρὰ καὶ σοβαρὰ κρίσις, ἐλάχισται ἐπιχειρήσεις διέκοψαν ἢ ἐμείωσαν ἔστω, τὴν προσπάθειάν των πρὸς ἐπένδυσιν. Ὁ λόγος ὑπῆρξεν ὅτι τὰ προγράμματά των εἶχον καταστρωθεῖ διὰ μακρὰν προθεσίαν καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προσαρμοσθοῦν εἰς οἰκονομικὰς διακυμάνσεις, ἀκόμη καὶ ἐὰν αἱ διακυμάνσεις αὐταὶ ἦσαν λίαν σημαντικαί. Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὅτι οὐδεμία διακύμανσις ἐπέδρασεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προγραμμάτων ἢ εἶχεν ἄλλην τινα γενικωτέραν συνέπειαν.

Ἡ αὐτοματοποιήσις ὑφίσταται ἤδη καὶ ἀναπτύσσεται μὲ ταχύτατον ρυθμὸν. Τὸ δίκτυον τῶν ἀγωγῶν διὰ τῶν ὁποίων τὸ πετρέλαιον τοῦ Τέξας διοχετεύεται εἰς ὀλόκληρον τὴν χώραν δι' ἐνὸς ἀπλοῦ πίνακος ἐλέγχου, τὰ τηλεφωνικὰ κέντρα εἰς τὰ ὁποῖα καταγράφεται ἡ διάρκεια τῶν ὑπεραστικῶν συνδιαλέξεων καὶ καταχωρεῖται εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν συνδρομητῶν, τὸ σύστημα διὰ τοῦ ὁποίου καθίσταται δυνατὸν εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς ἐταιρεῖας νὰ ἀποστέλλουν τὴν ἀνάλυσιν τῶν ἀσφαλιστῶν εἰς ἑκατομμύρια ἡσφαλισμένων, ἀποτελοῦν χαρακτηριστικὰ παραδείγματα. Ἀλλὰ αἱ συνέπειαι τῆς αὐτοματοποιήσεως ἐπὶ τῆς ὅλης ἀμερικανικῆς οἰκονομίας δὲν θὰ γίνουσι αἰσθηταὶ παρὰ μὲ τὴν πάροδον πολλῶν ἐτῶν. Τὴν νέαν αὐτὴν μέθοδον θὰ ἀσπασθοῦν αἱ ἐπιχειρήσεις προοδευτικῶς καὶ τοῦτο, ὄχι διὰ τεχνικοὺς ἀλλὰ διὰ ψυχολογικοὺς λόγους.

Ἐν τούτοις ἐν εἶναι βέβαιον : **Ἡ ἐπικράτησις τῆς αὐτοματοποιήσεως δὲν θὰ ἀποτελέσῃ ἀπλῶς τεχνολογικὴν ἐπανάστασιν, τῆς ὁποίας σύμβολον θὰ εἶναι τὸ αὐτοματικὸν ἐργοστάσιον, ἀλλὰ θὰ ἔξη ὡς ἀποτέλεσμα, βαθυτάτην μεταβολὴν τῆς διαρθρώσεως καὶ τῆς ἰσορροπίας τῆς ἀμερικανικῆς οἰκονομίας εἰς ὅλην τὴν κλίμακα τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς κατανομῆς τῶν ἀγαθῶν.**